

وابستگی شهرداری به درآمدهای ساختمانی کمتر شد

گزارش تحلیلی

روزنامه‌نگار محمد کامران

بودجه سالانه شهرداری‌ها فقط مجموعه‌ای از اعداد و ردیف‌های مالی نیست، بلکه نقشه‌راهی است که نشان می‌دهد مدیریت شهری قرار است شهر را چگونه و با چه منابعی اداره کند و چه اولویت‌هایی را در طول یک سال دنبال کند. از آنجاکه شهرداری‌ها، برخلاف بسیاری از دستگاه‌های دولتی که بودجه آن‌ها از منابع عمومی کشور تأمین می‌شود، نهادهایی «درآمد-هزینه» هستند، ادامه فعالیت‌ها، اجرای پروژه‌های عمرانی و حتی ارائه خدمات روزمره شهری، به میزان درآمدی بستگی دارد که مدیریت شهری می‌تواند در طول سال کسب کند.

در چنین شرایطی، بودجه هر سال شهرداری درواقع تصویر روشنی از توان مالی و شیوه اداره شهر ارائه می‌دهد؛ اینکه شهرداری تا چه اندازه به درآمدهای پایدار تکیه دارد، چه میزان از منابع خود را از محل فروش دارایی‌ها تأمین می‌کند و چه سهمی از هزینه‌های شهر از طریق استقراض دریاافت تسهیلات جبران می‌شود. این ترکیب درآمدی نه تنها بر نحوه اجرای پروژه‌های شهری اثر می‌گذارد، بلکه نشان می‌دهد مدیریت شهری تا چه اندازه به سمت درآمدهای پایدار حرکت کرده یا همچنان به منابع ناپایدار وابسته است. همه این جزئیات در بودجه سال ۱۴۰۵ شهرداری مشهد قابل مشاهده است؛ سندی مالی که در آن مجموع درآمدهای پیش‌بینی‌شده برای اداره شهر و اجرای برنامه‌های مدیریت شهری به ۹۷ هزار و ۵۹۴ میلیارد تومان رسیده، عددی که قرار است چرخ پروژه‌های عمرانی، خدمات شهری، حمل‌ونقل عمومی و ده‌ها مأموریت دیگر شهرداری را در طول یک سال به حرکت درآورد.

● ۹۷ هزارمیلیارد تومان درآمد برای یک سال شهرداری برخلاف ادارات دولتی که بودجه مصوب و ازپیش‌تعیین‌شده دارند، سازمانی درآمد-هزینه‌است و برای انجام وظایف، اجرای پروژه‌ها و پیشبرد برنامه‌های خود باید درآمد داشته باشد. این درآمد یا از طریق درآمدهای عمومی تأمین می‌شود، یا از محل فروش دارایی‌ها به حساب شهرداری واریز می‌شود، یا از طریق استقراض، دریافت تسهیلات و ابزارهای مشابه به سبد منابع مدیریت شهری اضافه می‌شود.

در آلبوم بودجه ۱۴۰۵ شهرداری مشهد، ۹۷ هزار و ۵۹۴ میلیارد تومان درآمد برای مدیریت شهری پیش‌بینی‌شده است که ۴۷ درصد آن، یعنی ۴۵ هزارمیلیارد تومان، سهم درآمدهای عمومی است. ۲۷ درصد نیز باید از طریق فروش دارایی‌ها تأمین شود و سهم استقراض در بخش درآمدی بودجه ۱۴۰۵ شهرداری ۲۱ درصد در نظر گرفته شده است.

● ۴۷ درصد سهم برای درآمدهای عمومی اصلی‌ترین و بزرگ‌ترین بخش درآمدی شهرداری مشهد را درآمدهای عمومی با سهم ۴۷ درصدی تشکیل می‌دهد؛ درآمدی که نه از فروش دارایی‌های شهرداری تأمین می‌شود و نه از محل دریافت تسهیلات، بلکه از محل عوارض، مالیات بر ارزش افزوده، بهای خدمات مدیریت پسماند، درآمدهای آرامستان‌ها، بهای خدمات ایمنی، اجاره ساختمان‌های شهرداری، کمک‌های دولتی و سایر منابع مشابه به دست می‌آید. اما از سهم بزرگ ۴۵ هزار و ۵۱۸ میلیاردتومانی درآمدهای عمومی، سهم هریک از این سرفصل‌ها چقدر است؟ عوارض همچنان در صدر درآمدهای عمومی شهرداری قرار دارد و در بودجه سال ۱۴۰۵ مدیریت شهری، ۷۰ درصد از این درآمدها، یعنی رقمی معادل ۳۱ هزار و ۹۷۸ میلیارد تومان، از این محل تأمین می‌شود. بهای انواع خدمات با سهم ۲۰ درصدی و رقم ۹ هزار و ۱۹۰ میلیارد تومان در رتبه دوم قرار دارد. پس از آن درآمدهای حاصل

از وجوه شهرداری قرار می‌گیرد و در نهایت، اگر دولت کمکی به شهرداری‌ها داشته باشد، با سهم ۴ درصدی در رده چهارم می‌ایستد؛ کمکی که براساس پیش‌بینی‌های بودجه‌ای امسال، اندکی بیش از ۱۶۰۰ میلیارد تومان نخواهد بود.

● کاهش درآمدهای ساختمانی پیش از تصویب قانون درآمدهای پایدار، درآمد‌های ساختمانی، یعنی عوارضی مانند صدور پروانه، پایان‌کار و همچنین تخلفات ساختمانی، بخش بزرگی از درآمد شهرداری‌ها را تشکیل می‌داد؛ درآمدی که به‌طور مستقیم به رونق و رکود بازار مسکن وابسته بود و همین وابستگی، مشکلات زیادی را برای شهرداری‌ها ایجاد می‌کرد.

با این حال، از زمان تصویب و اجرایی‌شدن قانون درآمدهای پایدار، سهم این مدل از درآمدها در آلبوم بودجه شهرداری‌ها به تدریج کمتر شده است. به عنوان نمونه، در بودجه سال ۱۴۰۵، ۲۸ درصد به عوارض ساختمانی اختصاص یافته که در مقایسه با سال قبل ۴ درصد کاهش داشته است. این عدد برای تخلفات ساختمانی نیز در بودجه امسال ۱۲ درصد است که یک درصد کمتر از سال ۱۴۰۴ برآورد شده است.

● ۵۹ درصد از درآمدهای عمومی، غیرساختمانی است شهرداری‌ها با اجرای قانون درآمدهای پایدار، ناچار به حرکت به سمت درآمدهای غیرساختمانی

و پایدار شدند و حاصل این تغییر، افزایش جدی سهم درآمدهای غیرساختمانی در آلبوم درآمدی مدیریت شهری بوده است؛ تاجایی‌که امروز از کل درآمدهای عمومی شهرداری مشهد، ۵۹ درصد به درآمدهای غیرساختمانی مانند عوارض نوسازی، عوارض سالیانه خودرو، مالیات بر ارزش افزوده و سایر منابع مشابه اختصاص دارد.

سهم مالیات بر ارزش افزوده در بودجه امسال، ۷ هزار و ۳۵۹ میلیارد تومان تعیین شده که معادل ۱۶ درصد از کل بودجه است و در مقایسه با سال گذشته تغییر چندانی نداشته است. برای عوارض نوسازی ۴۰۲ میلیارد تومان در نظر گرفته شده و شهرداری روی درآمد هفتصد میلیاردتومانی از محل عوارض سالیانه خودرو در سال ۱۴۰۵ حساب کرده است. در بخش کمک‌های دولتی به مترو و اتوبوس نیز شاهد کاهش هستیم؛ به‌طوری‌که این کمک‌ها از ۱۴۱۰ میلیارد تومان در سال گذشته، به ۱۲۰۰ میلیارد تومان رسیده است.

● ۴ هزارمیلیارد تومان کاهش نسبت به سال قبل یکی دیگر از سرفصل‌های درآمدی شهرداری مشهد در بودجه ۱۴۰۵، فروش دارایی‌ها و اموال تحت مالکیت مدیریت شهری است که با سهم ۲۷ درصدی، بخش مهمی از منابع درآمدی شهرداری را تشکیل می‌دهد. بخش عمده این درآمد از طریق فروش اموال غیرمنقول، یعنی زمین، ساختمان و املاک مشابه، تأمین می‌شود؛ با این حال، این عدد سال به سال در آلبوم بودجه کمتر شده است.

شهرداری با مصوبه شورای اسلامی شهر در سال گذشته اجازه فروش حدود ۲۰ هزارمیلیارد تومان اموال غیرمنقول را داشت که این رقم با کاهش ۳ هزار و ۲۰۰ میلیاردتومانی، در بودجه ۱۴۰۵ به ۲۶ هزار و ۷۴۶ میلیارد تومان رسیده است.

● صدور مجوز دریافت ۱۲ هزارمیلیارد تومان وام دریافت وام، انتشار اوراق مشارکت و استفاده از انواع تسهیلات برای توسعه شهر و پیشبرد پروژه‌های عمرانی در شهرداری‌ها امری کاملاً طبیعی است و رقم آن نیز هر سال در ساختار درآمدی شهرداری‌ها دیده می‌شود. در بودجه سال ۱۴۰۵ شهرداری مشهد نیز سهم استقراض ۲۱ درصد است. از این میزان، ۱۲ هزار و ۸۲۵ میلیارد تومان، یعنی ۶۳ درصد، به وام اختصاص دارد و ۶ هزار و ۰۰۰ میلیارد تومان، معادل ۲۰ درصد، نیز از محل انتشار اوراق مشارکت پیش‌بینی شده است.

بررسی بودجه ۱۴۰۵

شماره

۴شنبه
۳۱ تیر ۱۴۰۵
شماره ۷۰۰۰
SHAHRAJNEWS.IR

۰۳

پیشرفت مطلوب ساخت بزرگ‌ترین مخزن ذخیره آب فضای سبز مشهد

حسین مختاری
مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد

اجرای بزرگ‌ترین مخزن ذخیره آب فضای سبز شهر از روند مطلوبی برخوردار است. این مخزن با ظرفیت ۳۵ هزار مترمکعب در انتهای بولوار آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، یکی از مهم‌ترین اجزای پروژه «سامانه انتقال پساب از محدوده پرکندآباد تا تقاطع چهارسطحی آزادگان» به شمار می‌رود که نقش مؤثری در تأمین پایدار آب فضای سبز خواهد داشت.

این پروژه با هدف تأمین آب موردنیاز فضای سبز مناطق ۱۰، ۹، ۱۱ و بخشی از کمربند سبز جنوبی مشهد در حال اجراست و با افزایش بهره‌گیری از پساب تصفیه‌شده، وابستگی به آب شرب را کاهش می‌دهد و گامی مؤثر در مدیریت بهینه منابع آبی و توسعه پایدار فضای سبز شهری محسوب می‌شود.

فراخوان مشارکت نوجوانان مشهدی در میزبانی از زائران امام رضا(ع)

غوباد فارزانی
معاون فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد

ثبت نام چهارمین دوره طرح «قرار نوجوانی» با هدف خدمت‌رسانی به زائران حضرت علی‌بن‌موسی‌الرضا(ع) آغاز شد. امسال برای چهارمین سال متوالی، این طرح بستری فراهم کرده است تا نوجوانان عزیز با حضور در عرصه‌های خدمت‌رسانی، به زائران امام مهربانی‌ها خیرمقدم بگویند. قرار نوجوانی تنها یک فرصت برای خدمت نیست، بلکه میدانی برای رشد فردی، تقویت حس مسئولیت‌پذیری، کسب تجربه‌های ماندگار و ایجاد رفاقت‌های سالم در فضای معنوی خدمت به زائران است. علاقه‌مندان برای ثبت‌نام و پیوستن به جمع خادمان نوجوان می‌توانند کلمه «خادم» را به شماره ۳۰۰۰۱۳۹۹۰ پیامک کنند.

فعالیت ۲هزار و ۴۰۰ دستگاه تاکسی هوشمند در شهر مشهد

مرتضی چاهی‌مطلق
مدیرعامل سازمان مدیریت و نظارت بر تاکسی‌های شهرداری مشهد

یکی از مهم‌ترین برنامه‌های مدیریت شهری برای ارتقای خدمات به شهروندان، حرکت به سمت هوشمندسازی ناوگان تاکسی‌رانی است. این موضوع در شرایط کنونی، به یکی از ضرورت‌های حوزه حمل‌ونقل شهری تبدیل و اکنون حدود ۲ هزار و ۴۰۰ دستگاه تاکسی در ناوگان هوشمند شهر مشهد فعال هستند و خدمات این بخش از سوی چهار شرکت خصوصی شامل ۱۳۳، ۱۸۲۹، ۱۸۳۰ و ۱۸۶۰ ارائه می‌شود. به‌طوری‌که شرکت ۱۳۳ مدیریت حدود نیمی از این ناوگان را برعهده دارد.

شهروندان می‌توانند از طریق نرم‌افزار «شهر من» برای ثبت درخواست خود اقدام کنند. دسترسی به این سامانه در نسخه‌های اندروید و iOS فراهم شده و امکانات آن نسبت به تاکسی‌های اینترنتی ارتقا یافته و در برخی بخش‌ها جزئیات بیشتری نیز برای کاربران در نظر گرفته شده است.

معاون محیط‌زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد مطرح کرد

پیشتازی در توسعه فضای سبز با تکیه بر بازچرخانی آب

در شرایطی که بسیاری از کلان‌شهرهای کشور با بحران کم‌آبی، کاهش منابع زیرزمینی و محدودیت‌های جدی در تأمین آب فضای سبز مواجه هستند، مشهد تلاش کرده با تکیه بر راهکارهای نوین و زیرساختی، مسیر متفاوتی را در مدیریت منابع آبی دنبال کند. توسعه فضای سبز شهری در اقلیم خشک و نیمه‌خشک مشهد، سال‌ها یکی از دغدغه‌های اصلی مدیریت شهری بوده و اکنون اجرای پروژه‌های بزرگ بازچرخانی آب و استفاده از پساب، این دغدغه را وارد مرحله‌ای تازه کرده است.

● قرارداد ۲۵ ساله برای تأمین پایدار آب

انعقاد قرارداد بلندمدت ۲۵ ساله برای خرید و بهره‌برداری از پساب تصفیه‌خانه‌های شهری را می‌توان یکی از مهم‌ترین و گسترده‌ترین اقدامات محیط‌زیستی سال‌های اخیر در مشهد دانست؛ قراردادی که با هدف تأمین پایدار آب موردنیاز فضای سبز، کاهش وابستگی به آب شرب و حفظ منابع آبی باکیفیت منعقد شده و قرار است بخش درخورتوجیهی از نیاز آبی فضای سبز شهر را در سال‌های آینده تأمین کند.

● کاهش فشار بر منابع زیرزمینی

این طرح علاوه بر ایجاد یک منبع پایدار برای آبیاری فضای سبز، نقش مهمی در کاهش فشار بر منابع آب زیرزمینی، توسعه زیرساخت‌های زیست‌محیطی و افزایش تاب‌آوری شهری در برابر خشک‌سالی‌ها خواهد داشت. مدیریت شهری مشهد معتقد است بهره‌گیری از پساب تصفیه‌شده، نه تنها یک ضرورت برای آینده شهر، بلکه تدبیری راهبردی برای حفظ کیفیت زندگی شهری و استمرار توسعه فضای سبز در دهه‌های آینده است؛ مسیری که مشهد را به یکی از پیشروترین شهرهای کشور در حوزه مدیریت هوشمند آب و محیط‌زیست تبدیل کرده و به‌گفته معاون محیط‌زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد، می‌تواند آینده فضای سبز این کلان‌شهر را برای دهه‌های آینده تضمین کند.

● جزئیات قرارداد و حجم پساب تخصیصی

مهدی یعقوبی اظهار کرد: براساس این قرارداد، پساب تصفیه‌خانه‌های خین‌عرب، پرکندآباد، التیمور (اولنگ) و طبرسی شمالی با حجم کلی ۲۸۰ میلیون مترمکعب و ارزشی بالغ بر ۱۵ هزارمیلیارد ریال در اختیار شهرداری مشهد قرار می‌گیرد.

● مزایای اجرای طرح

معاون محیط‌زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد ادامه داد: این اقدام یک راهکار مهم برای مدیریت منابع

مناطق ۱۰، ۹، ۱۱ و ۱۲ و کمربند سبز شهر آغاز خواهد شد. فاز نخست این پروژه نیز با ظرفیت ۴۰ هزار مترمکعب در روز، اوایل سال ۱۴۰۶ به بهره‌برداری خواهد رسید. معاون محیط‌زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد ادامه داد: اکنون از محل تصفیه‌خانه خین‌عرب نیز امکان انتقال روزانه ۲۰ هزار مترمکعب پساب به پارک پردیس و شبکه مستقل آبیاری فراهم شده که در مناطق ۲، ۱۰، ۱۱ و ۱۲ و کمربند سبز مورد استفاده قرار می‌گیرد.

● برنامه‌های بلندمدت در حوزه پساب

یعقوبی با اشاره به برنامه‌های بلندمدت در این حوزه اظهار کرد: از سال ۱۴۰۹ نیز پساب تصفیه‌خانه طبرسی شمالی با ظرفیت ۱۰۳ میلیون مترمکعب در سال وارد چرخه آبیاری فضای سبز خواهد شد و به تکمیل شبکه تأمین پایدار آب کمک خواهد کرد.

● مشهد، رتبه نخست خدمات شهری و فضای سبز

معاون شهردار مشهد اظهار کرد: با وجود قرارگیری مشهد در اقلیم خشک، این شهر توانسته است رتبه نخست کشور در حوزه خدمات شهری و فضای سبز را به خود اختصاص دهد.

وی افزود: یکی از چالش‌های اصلی سال‌های اخیر، تأمین آب پایدار برای حفظ و توسعه فضای سبز بوده، اما با اجرای پروژه‌های نوآورانه، این شهر توانسته است پوشش گیاهی خود را در شرایط کم‌آبی به‌صورت پایدار حفظ کند.

● پیشرفت ۴۷ درصدی طرح

یعقوبی با اشاره به اقدامات زیرساختی مهم در این حوزه گفت: شبکه آبیاری مستقل فضای سبز و استفاده از پساب برای آبیاری فضای سبز از مهم‌ترین اقدامات انجام‌شده است که تاکنون حدود ۶۷ درصد پیشرفت داشته است. وی ادامه داد: همچنین پروژه‌های بزرگ احداث تصفیه‌خانه‌های فاضلاب برای تأمین پایدار پساب در حال اجراست که زیرساخت اصلی مدیریت آینده فضای سبز مشهد را تشکیل می‌دهد.

● تکمیل تصفیه‌خانه‌های جدید

معاون محیط‌زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد در پایان گفت: تصفیه‌خانه چهل‌بازه با ظرفیت ۱۵ میلیون مترمکعب در سال در حال بهره‌برداری است. تصفیه‌خانه‌های سیدی و آزادی، هرکدام با ظرفیت ۴۰۴ میلیون مترمکعب در سال در حال اجرا هستند و عملیات اجرایی احداث تصفیه‌خانه آفتاب با ظرفیت ۱۵ میلیون مترمکعب در سال نیز به‌زودی آغاز خواهد شد.

نشان‌معاونت
محیط‌زیست
و خدمات شهری
شهرداری مشهد

شناسنامه عددی ابرپروژه بازچرخانی آب مشهد

ارقام کلیدی قرارداد ۲۵ ساله

۴ تصفیه‌خانه اصلی
تأمین‌کننده
خین‌عرب، پرکندآباد،
التیمور، طبرسی شمالی

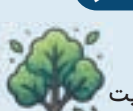
۲۸۰ میلیون مترمکعب
حجم کل پساب
خریداری‌شده در طول دوره

۱۵،۰۰۰ میلیارد ریال
ارزش کل قرارداد خرید پساب

سهم پساب در افاق آینده فضای سبز

سال ۱۴۰۹
۱۲.۵ میلیون مترمکعب در سال، معادل ۳۰ نیاز فضای سبز

سال ۱۴۰۶
آغاز فاز نخست انتقال با ظرفیت ۴۰ هزار مترمکعب در روز

۶.۵ میلیون مترمکعب در سال، معادل ۲۲ درصد نیاز فضای سبز

ظرفیت تصفیه‌خانه‌های اختصاصی شهرداری (سالانه)

تصفیه‌خانه آفتاب
۵.۵ میلیون مترمکعب؛ در حال اجرا

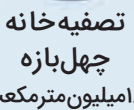
تصفیه‌خانه سیدی
۴.۴ میلیون مترمکعب؛ در حال اجرا

تصفیه‌خانه آزادی
۴.۴ میلیون مترمکعب؛ در حال اجرا

تصفیه‌خانه طبرسی شمالی
۱.۳ میلیون مترمکعب؛ ورود به مدار از سال ۱۴۰۹

تصفیه‌خانه چهل‌بازه
۵.۵ میلیون مترمکعب؛ در حال بهره‌برداری

